

відбувся кількатижневий літній курс польської мови та культури для іноземців. Назва Полонікум (Polonicum) використовується у Варшавському університеті на рубежі 1950-1960-х років [3].

Серед слухачів переважно іноземці, які навчаються у Варшавському університеті та в інших варшавських університетах, студенти, які приїжджають до Польщі за програмою Erasmus+, стипендіати, бенефіціари грантів, люди, які проходять однорічне чи кількамісячне наукове стажування, стипендіати Уряду Польщі, представники польської діаспори та багато інших, які цікавляться польською мовою та культурою. У курсах Полонікум беруть участь іноземці, які офіційно не пов'язані з університетами: працівники міжнародних компаній та установ, дипломати, члени їхніх сімей, діти польської діаспори, особи, які претендують на право проживання в Польщі або на польське громадянство.

Література:

1. Важка польська: експерт порекомендувала українцям, як вивчити мову. URL: <https://www.yavp.pl/uk/ukrajintsi-v-polshchi/vazhka-polska-ekspert-porekomendovala-ukrajintsiam-iak-vyvchyty-movu-14311.html>
2. Дмитренко Олександра. 10 найпоширеніших помилок у вивченні польської мови. URL: <https://culture.pl/ua/stattia/10-nauposhyrenishykh-pomylok-u-vyvchenni-polskoyi-movu> від 10 травня 2023 року.
3. O centrum Polonicum. URL: <https://polonicum.uw.edu.pl/o-centrum-polonicum#historia>

Сучасні засоби візуалізації навчальних матеріалів на заняттях з української мови як іноземної

Шкурко О.В.

*доц., к. філол. н., доцент кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна
e-mail: eshkurko@i.ua*

У сучасному світі відбуваються глобальні зміни, пов'язані з проникненням інформаційно-комунікаційних технологій в повсякденне життя людей, яким доводиться сприймати й обробляти величезний обсяг інформації, і

він постійно збільшується. Не дивно, що на цьому фоні з'явилися такі негативні явища, як інформаційний стрес, інформаційне навантаження та синдром інформаційної втоми, пов'язані з проблемою концентрації уваги і засвоєння знань, що стає причиною нездатності багатьох школярів і студентів якісно переробляти та використовувати на практиці отриману інформацію.

Виникнення цієї проблеми поставило перед педагогами і науковцями нові цілі, спрямовані на вдосконалення освітнього процесу, а саме на розробку та втілення в життя нових методик, технологій і способів навчання, що є ефективними в сучасних умовах.

На нашу думку, однією з найкращих форм представлення інформації є візуалізація, оскільки цей методичний прийом, по-перше, відповідає вимогам сучасної освіти, по-друге, враховує когнітивні та психологічні особливості сьогоденних учнів і, по-третє, дозволяє подавати навчальний матеріал у зручному й зрозумілому вигляді.

Існує величезна кількість наочних матеріалів: конкретні предмети, що демонструють під час занять (олівець, вікно, дошка та ін.); малюнки, картини, фотографії; графічні та символічні об'єкти (схеми, таблиці, карти тощо); аудіозаписи; фільми і комп'ютерні матеріали, за допомогою яких можна одночасно отримувати інформацію по зоровому і слуховому каналах.

Практично всі ці засоби наочності традиційно використовують на заняттях з іноземних мов, але нас цікавлять більш сучасні засоби візуалізації навчального матеріалу, які доцільно застосовувати і під час викладання української мови як іноземної. Прикладами таких засобів можуть слугувати скрайбінг, ментальні (інтелектуальні) карти, хмари тегів, кроссенси, інтерактивні стрічки часу, інтернет-меми тощо.

Розглянемо більш детально такий вид сучасної візуалізації, як скрайбінг. Ця назва походить від англ. *scribe* (робити ескіз, нарис) і позначає технологію візуалізації, яка забезпечує відображення ключових моментів змісту навчального матеріалу шляхом використання простих графічних елементів

(малюнків, піктограм, символів, слів, схем, діаграм), що послідовно створюються відповідно до усного викладу або аудіоряду [1].

Скрайбінг є гарною формою подання навчальної інформації, оскільки допомагає легко відновити в пам'яті отриману інформацію, адже його презентація складається з простих образів і символів, які добре запам'ятовуються.

Існує багато різноманітних видів скрайбінгу:

- скрайбінг мальований – процес створення полягає в малюванні від руки зображень, піктограм, схем, запису ключових слів, що ілюструють розповідь викладача;

- скрайбінг аплікаційний – на аркуш паперу або будь-який інший фон викладаються (наклеюються) готові зображення, що відповідають супроводжувальному тексту;

- скрабінг магнітний – зображення складаються з магнітних заготовок зображень і кріпляться на презентаційну магнітну дошку;

- комп'ютерний скрайбінг – для створення застосовуються спеціальні комп'ютерні програми і онлайн-сервіси та інші [3].

Можна сказати, що скрайбінг – це розповідь із картинками. Такий вид візуалізації навчальних матеріалів використовують практично всі викладачі, які працюють з іноземними студентами. Наприклад, ми малюємо під час розповіді на дошці, звичайній, маркерній або інтерактивній, підкріплюючи свої пояснення зоровими образами. Іноді ми для різноманіття використовуємо магнітний і аплікаційний різновиди цього типу візуалізації, але всі інші види скрайбінгу не застосовуються нами на заняттях з української мови як іноземної, оскільки потребують специфічного обладнання: стенду із ворсистою поверхнею, комп'ютерних програми для запису аудіо й монтажу відео та ін.

Особистий досвід використання цієї форми візуалізації навчального матеріалу дозволяє нам зробити певні висновки. По-перше, якщо викладач планує використовувати для цього виду роботи дошку, йому необхідно

пам'ятати про правила найбільш ефективного розташування інформації. Ці закономірності було визначено американськими психологами, які довели, що найкраще запам'ятовується інформація, розташована на дошці у верхньому правому кутку. Учені стверджують, що їй належить 33% нашої уваги. Потім йдуть лівий верхній кут дошки (28%), нижній правий (23%) і лівий нижній кути (16%) [2]. Знання цих правил допоможе викладачам як найкраще подавати навчальну інформацію для її запам'ятовування та засвоєння студентами. По-друге, викладачам, які викладають дисципліни іноземцям, необхідно звернути увагу на те, що під час скрайбінгу важливо добирати такі образи, які відповідатимуть конкретній темі, і передбачати, як саме їх зрозуміють студенти, адже вони є носіями інших культур і тому мають суттєві відмінності у сприйнятті навколишнього світу. Отже, слід вибирати такі символи й образи, що є зрозумілими представникам різних країн і національностей, тобто універсальні.

Використання скрайбінгу та інших сучасних засобів візуалізації сприятимуть кращому засвоєнню та запам'ятовуванню студентами складних навчальних матеріалів, а також урізноманітнюють заняття.

Література:

1. Візуалізація в освітньому процесі. URL : <https://college.nuph.edu.ua/візуалізація-в-освітньому-процесі/>.
2. Восприятие визуальной и речевой информации. Основы педагогики высшей школы / Товажнянский Л. Л., Романовский О. Г. та ін. Харьков: НТУ «ХПИ», 2005. 600 с. URL : <https://buklib.net/books/36624/> .
3. Мовчан В. І. Розвиток візуального мислення майбутніх учителів початкової школи засобами скрайбінгу. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2017. № 11. С. 91-96.